

Factors Related to Recidivism of Offenders in the Narathiwat Provincial Prison

Somnuk Pongpet¹ and Pranee Thongkum²

¹M.Ed. (Community Development Education), Commander of Yala Central Prison,
Yala Central Prison

E-mail: sumnuk@correct.go.th

²M.Ed. (Educational Research), Associate Professor,
Department of Education, Faculty of Education, Prince of Songkla University

Abstract

The objective of Teu's research was to study the characteristic of recidivism and factors related to recidivism of offenders. A survey was conducted among 265 offenders at Narathiwat provincial prison. The samples were selected using the systematic random sampling method. Data was collected by questionnaire in January, 2006. The results analyzed by computer program, using the descriptive statistics and Chi-square test. The results showed that 44.5% of offenders at Narathiwat provincial prison were recidivism. 49.4% of them were under arrest less than 3 years in last time, 26.3%, 15.3% and 9.3% were under arrest 3 - 5 years, 6 - 10 years and more than 10 years respectively. An average number of arrest in last time of 4.5 years. 55.1%, 34.7% and 10.2% of the offenders were offended involving drugs, property and life respectively. Causes of recidivism found that 44.9% and 27.1% related low income and association of bad friends respectively. Many factors significantly related to recidivism of offenders, namely, age before offence, education, income, area of home, ruinous behavior, first jail term and vocational knowledge (P -value < 0.05).

Keywords: crime, Narathiwat Provincial Prison, offenders, recidivism

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส

สมนึก พงษ์เพชร¹ และปราณี ทองคำ²

¹ศษ.ม. (ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน) ผู้บัญชาการเรือนจำกลางยะลา
เรือนจำกลางจังหวัดยะลา

E-mail: sumnuk@correct.go.th

²ค.ม. (วิจัยการศึกษา) รองศาสตราจารย์

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส จำนวน 265 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และการทดสอบไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส ร้อยละ 44.5 เป็นผู้ที่กระทำผิดซ้ำ โดยในกลุ่มผู้กระทำผิดซ้ำนั้น ส่วนมากร้อยละ 49.1 มีระยะเวลาในการต้องโทษครั้งหลังสุดนานน้อยกว่า 3 ปี รองลงมา ร้อยละ 26.3, 15.3 และ 9.3 นาน 3 - 5 ปี 6 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป ตามลำดับ โดยเฉลี่ยต้องโทษครั้งหลังสุดนาน 4.5 ปี ส่วนมาก ร้อยละ 55.1 มีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รองลงมา ร้อยละ 34.7 และ 10.2 มีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ตามลำดับ สาเหตุการต้องโทษจำคุกครั้งหลังสุด พบว่า ส่วนมาก ร้อยละ 44.9 และ 27.1 เกิดจากรายได้ไม่พอใช้ และการคบเพื่อนไม่ดี ถูกเพื่อนชักชวน ตามลำดับ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุก่อนต้องโทษ การศึกษา รายได้ ปัจจัยโครงสร้างทางสังคม ได้แก่ ลักษณะเขตที่อยู่อาศัย พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข ปัจจัยกระบวนการทางสังคม ได้แก่ ระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรก และการได้รับความรู้ในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ($P\text{-value} < 0.05$)

คำสำคัญ : การกระทำผิดซ้ำ, ผู้ต้องขัง, เรือนจำจังหวัดนราธิวาส, อาชญากรรม

บทนำ

อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคม เกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคล ซึ่งการกระทำนั้น ๆ กฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้าม และถือเป็นความผิด ซึ่งผู้กระทำต้องได้รับโทษ ปัญหาอาชญากรรม เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน และจะมีต่อไปในอนาคตเป็นภัยที่คุกคามต่อชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์ เป็นสิ่งบั่นทอนความเจริญของประเทศชาติ เป็นตัวทำลายความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม (โสภณ ซุปป์มันน์, 2537, 1) ก่อให้เกิดความเสียหายและความสูญเสียอย่างมหาศาล ในด้านทรัพย์สินเงินทอง ชีวิต ร่างกาย และความสุขของมนุษย์ และไม่เพียงแต่มีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำ และผลของอาชญากรรมโดยตรงเท่านั้น ยังมีความเสียหายอีกนานัปการที่เกิดขึ้นโดยทางอ้อม เป็นต้นว่า รัฐต้องสูญเสียเงินงบประมาณเป็นจำนวนมาก ในกิจการของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งประกอบด้วยตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและดำเนินการกับผู้กระทำผิดหรือผู้ประกอบอาชญากรรม หากได้นำเงินงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินการกับปัญหาอาชญากรรมไปใช้พัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ คงจะเกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งหากปล่อยให้ปัญหาดังกล่าวเกิดมากขึ้น โดยไม่หาวิธีการควบคุมหรือแก้ไขให้ปัญหาอาชญากรรมลดน้อยลงแล้ว อาชญากรรมก็จะทวีความรุนแรง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมเพิ่มมากขึ้น และเป็นปัญหาเรื้อรังยากต่อการแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพล่มสลายของสังคมในปัจจุบัน อัตราการประกอบอาชญากรรมก็ในวันจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น

การประกอบอาชญากรรมโดยทั่วไปนั้น สังคมมักจะเห็นเป็นเรื่องของความชั่วร้ายในมนุษย์ ปัจจุบันการกระทำผิดมีอัตราที่สูงขึ้นและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง บางรายซึ่งกระทำผิดถูกจับกุมดำเนินคดีผ่านการพิจารณาของศาลยุติธรรมให้ลงโทษจำคุก อีกทั้งผ่านกระบวนการบำบัดฟื้นฟูจากเรือนจำ ซึ่งเป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหน่วยงานสุดท้ายที่ให้การขัดเกลาทางด้าน

ความประพฤติและศีลธรรม เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็นคนดีภายหลังการพ้นโทษแล้ว ตลอดจนได้รับการฝึกหัดวิชาชีพ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางหาเลี้ยงชีพและดำเนินชีวิตอย่างสุจริตในสังคม แต่ต้องหวนกลับมากระทำผิดซ้ำ และในการกระทำผิดซ้ำนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 และ 93 ได้กำหนดการเพิ่มโทษแก่ผู้ที่เคยกระทำความผิด แล้วกลับมากระทำผิดซ้ำอีกภายใน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษ เนื่องจากถือว่าผู้กระทำผิดนั้นไม่เข็ดหลาบ (พลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา และนคร พจนวรวงษ์, 2527, 104-105)

จากสถิติผู้ต้องขังในประเทศไทยที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษอยู่ตามเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 จำนวน 121,804 คน ในจำนวนผู้ต้องขังดังกล่าวพบว่าเป็นผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดต่าง ๆ จำนวน 16,576 คน คิดเป็นร้อยละ 13 และจากรายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานติดตามและประเมินผล กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์ (2548) ผู้ต้องขังมีอัตรากระทำผิดซ้ำ (ทุกประเภทคดีไม่มีกำหนดเวลาภายหลังปล่อยตัว) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา (ปี 2547 ร้อยละ 13.73, ปี 2548 ร้อยละ 13.80) โดยเฉพาะนักโทษเด็ดขาดที่กลับมาก่อกระทำผิดซ้ำเป็นผู้ที่กระทำผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คือร้อยละ 48.43 รองลงมาได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ร้อยละ 34.98 และความผิดอื่น ๆ ร้อยละ 8.29 เรือนจำจังหวัดนครราชสีมา ก็เช่นกัน ปัจจุบันมีผู้ต้องขังจำนวน 771 คน (ณ วันที่ 11 สิงหาคม 2548)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นผู้ที่ครั้งหนึ่งหรือหลาย ๆ ครั้ง ได้เคยกระทำผิดมาแล้ว และได้ผ่านกระบวนการพิพากษาของศาลให้จำคุก อีกทั้งได้ผ่านกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยให้เป็นบุคคลที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขจากเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ อีกทั้งบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา ก็มีบทเพิ่มโทษสำหรับผู้กระทำผิดซ้ำอีกด้วย แต่มีปัจจัยอะไรที่เกี่ยวข้องให้บุคคลเหล่านั้นกลับมากระทำผิดซ้ำอีก เป็นเรื่องที่มีความสำคัญควรค่าให้การสนใจและศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้

เพื่อจะได้ทราบลักษณะการกระทำผิดของผู้ต้องขัง บังคับที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการขัดเกลากฎหมายด้านความประพฤติและศีลธรรม เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคม เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส พบว่า

1. แนวคิดและสาเหตุการเกิดอาชญากรรม

1.1 ความหมาย

อาชญากรรม (Crime) หมายถึง การกระทำของบุคคลที่มีเจตนาทำให้ผู้อื่นรู้สึกว่าเป็นภัยหรือเป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งการกระทำนั้นกฎหมายได้บัญญัติเป็นข้อห้ามและถือว่าเป็นความผิด ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษ (Encyclopedia Britannica อ้างถึงใน สาวิตรี ไพฑูรย์, 2533, 6)

เฟอริ ศาสตราจารย์ทางกฎหมายแห่งมหาวิทยาลัยโบกลอกนา อิตาลี (อ้างถึงใน ประเสริฐ เมฆมณี, 2523, 93) ได้สรุปสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมว่าขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ ปัจจัยทางกายภาพ หรือภูมิศาสตร์ ปัจจัยมนุษย์วิทยาและจิตวิทยา และปัจจัยทางสังคม ดังนั้น การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมจำเป็นจะต้องขจัดสภาพแวดล้อมหรือเงื่อนไขแห่งอาชญากรรมนั้น ๆ โดยตรง ซึ่งการกำหนดมาตรการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้นนั้นมีความสำคัญเท่า ๆ กับการใช้มาตรการลงโทษอาชญากร ทั้งมีความเชื่ออีกว่าการใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ไม่ควรใช้แต่การศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมอาชญากรเท่านั้น แต่ควรจะใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์เข้าไปด้วย

1.2 สาเหตุการทำความผิด

การเกิดอาชญากรรมนั้นมิใช่เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเพียงสาเหตุเดียว หากแต่มีทั้งสาเหตุต่าง ๆ หลายสาเหตุ รวมทั้งปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบ นักวิชาการหลายสาขาได้พยายามศึกษาวิเคราะห์สาเหตุ

ของอาชญากรรม จากแนวความคิดทั้งหลายสามารถสรุปได้ว่าอาชญากรรมเกิดจากสาเหตุใหญ่ 2 ประการ คือ (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2531, 43-44)

1.2.1 สาเหตุภายใน ได้แก่ สาเหตุทางชีววิทยา (ปัจจัยทางร่างกาย) และสาเหตุทางจิตวิทยา (ปัจจัยทางจิตใจ)

1.2.2 สาเหตุภายนอก ได้แก่ สาเหตุทางสังคม (ปัจจัยทางครอบครัว และสภาพแวดล้อม)

นักอาชญาวิทยาส่วนใหญ่วิเคราะห์ว่า มิใช่สาเหตุเดียวที่ทำให้เกิดอาชญากรรมได้ แต่ต้องอาศัยสาเหตุร่วมด้วย อาจจะเป็น 2 ประการ หรือ 3 ประการแล้วแต่กรณี สาเหตุหรือปัจจัยดังกล่าวจะมีความสัมพันธ์ และมีขั้นตอนในการผลักดันให้เกิดอาชญากรรมเป็นราย ๆ ไป อย่างไรก็ตาม สาเหตุในการเกิดอาชญากรรมก็เป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนมาก การจะศึกษาให้ทราบสาเหตุที่แท้จริงจะต้องทำการศึกษาเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก แม้กระนั้นนักวิชาการทั้งหลายก็ยังมีความหวังว่า การศึกษาสาเหตุเป็นรายบุคคล หากแก้ปัญหาได้ ก็อาจสามารถช่วยแก้ปัญหาอาชญากรรมของสังคมส่วนใหญ่ได้เช่นกัน

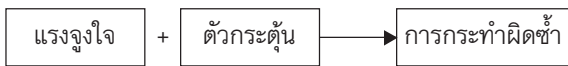
2. การกระทำความผิดซ้ำ

2.1 ความหมาย

การกระทำผิดซ้ำในมิติทางกฎหมาย หมายถึง การกระทำความผิดของผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกมาแล้ว ถ้าได้กระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ต้องรับโทษ หรือในเวลา 5 ปีนับแต่วันพ้นโทษ ถือว่าการกระทำความผิดครั้งใหม่นั้นเป็นการกระทำความผิดซ้ำ หากศาลได้พิพากษาให้ลงโทษจำคุก คำจำกัดความนี้ เป็นคำจำกัดความที่ถ้อยแนวทางจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 92 ที่ว่า "ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก และได้กระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังต้องรับโทษอยู่ดีภายใน 5 ปี ภายหลังจากพ้นโทษก็ดี หากศาลพิพากษาลงโทษครั้งหลังสุดถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นหนึ่งในสามของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง" (ทรงวุฒิ ชนะภัย, 2542, 27)

2.2 สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

ในการกระทำผิดซ้ำนั้นจะเกิดขึ้นได้จาก ตัวกระตุ้นผนวกกับแรงจูงใจ ซึ่งจะต้องไปด้วยกัน หากมีแรงจูงใจที่ผิดดี มีความเข้มแข็งไปบวกกับตัวกระตุ้น ก็อาจจะไม่ไปกระทำความผิดอีก เพราะเขาจะหนีไปจากตัวกระตุ้น หรือหากมีแต่ตัวกระตุ้น แต่ไม่มีแรงจูงใจ หรือมีจิตใจที่เข้มแข็งก็อาจจะไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

ดังนั้น ในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำจึงต้องทำทั้ง 2 ทาง คือ สร้างแรงจูงใจ หรือจิตใจที่เข้มแข็งขึ้นในตัวผู้ที่จะพ้นโทษ หรือสอนเทคนิคการหลีกเลี่ยงตัวกระตุ้น หรือสถานการณ์เสี่ยง ซึ่งโดยทั่วไปตัวกระตุ้นหรือสถานการณ์เสี่ยงแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.2.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อม

จะนำมาซึ่งตัวกระตุ้นหรือสถานการณ์เสี่ยง เช่น การปรากฏตัวของเหยื่อในกรณีของผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก หรือการมียาเสพติดไว้ในครอบครอง หรืออยู่ในแหล่งที่มียาเสพติด ในกรณีของผู้ที่ติดยา หรือการไปปรากฏตัวในสถานที่ล่อแหลม การมีอาวุธไว้ในครอบครองของผู้ที่มีอารมณ์ฉุนเฉียว สถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นตัวกระตุ้นได้ทั้งสิ้น

2.2.2 ปัจจัยภายใน

จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์ และการควบคุมอารมณ์ โดยเฉพาะการไม่สามารถจะควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ บางคนเป็นผู้ที่ถูกปลุกเร้าอารมณ์ได้ง่ายกว่าผู้อื่น หรือมีอารมณ์โกรธง่ายกว่าผู้อื่น นอกจากนั้น ทักษะคิดก็เป็นเรื่องสำคัญ เช่น ผู้กระทำความผิดทางเพศมักมีทักษะในการป้องกันการกระทำผิดของตนเองว่า "เด็กให้ทำ" หรือกรณีการฟันกลางวัน โดยการสร้างจินตนาการในการเข้าไปกระทำความผิด ปัจจัยเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่ล้วนนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำได้ทั้งสิ้น

ดังนั้นปัจจัยทั้ง 2 ประเภทนี้ ผู้กระทำผิดต้องเรียนรู้ รู้จักหลีกเลี่ยง และจัดการควบคุมมิให้เข้ามามีอิทธิพลต่อการกระตุ้นให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก (นที จิตสว่าง, 2546, 57-58)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วีระชัย กรานคำยี่ (2524, 105) ได้ศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี และทัณฑสถานกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยภูมิหลังและลักษณะทางประชากรที่มีผลต่อการกระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความใกล้ชิดศาสนา อายุ เพศ จำนวนบุตรและการศึกษา ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิด ได้แก่ ภูมิลาเนา และบริเวณที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ ผู้ต้องขังที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำครั้งแรกระยะเวลาสั้น กระทำความผิดมากกว่าผู้ต้องขังที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำครั้งแรกในระยะเวลาานกว่า

สุภาพ ทอรัตน (2531, บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังวัยหนุ่ม พบว่า ผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 24 ปี เป็นโสด บิดามารดาเสียชีวิตทั้งสองคน อาศัยอยู่กับญาติ สัมพันธภาพในครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ ส่วนใหญ่ยอมรับว่า ประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมมีส่วนผลักดันให้กระทำผิดกฎหมาย สุขบุหรี่ยาเสพติด

ประวุฒิ ถาวรศิริ (2532, บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่เป็นหม้าย มีอายุระหว่าง 26-35 ปี การศึกษาต่ำ ก่อนกระทำผิดซ้ำมีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่ำ ชอบสุบบุหรี่ อาศัยอยู่ในแหล่งสลัม สมาชิกในครอบครัวรักใคร่กันดี ส่วนใหญ่กระทำความผิดครั้งแรกในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดสาเหตุเนื่องจากรายได้ไม่พอใช้ ถูกศาลตัดสินจำคุกไม่เกินหนึ่งปี กระทำความผิดหลังจากได้รับการปลดปล่อยในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี โดยกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เนื่องจากรายได้ไม่พอใช้ กระทำความผิดโดยไม่ได้ไตร่ตรองไว้ก่อน และถูกศาลตัดสินลงโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี

ประหยัด พวงจำปา (2537, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรี พบว่า การคบเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำ ทั้งนี้ มักจะกระทำผิดซ้ำเพราะเพื่อนชักชวน และลักษณะที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะในแหล่งชุมชนแออัด เป็นแหล่ง

ยาเสพติดให้โทษ แหล่งการพนัน บ่อน สถานเริงรมย์ เป็นสิ่งยั่วยุให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

ภัทรพร วงษ์ไทย (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส ชีวิตสมรสบิดามารดา สัมพันธภาพภายในครอบครัว ฐานความผิดครั้งแรก การมีเพื่อนสนิทที่กระทำผิดกฎหมาย การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การเสพยาเสพติด ระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำ การปฏิบัติของญาติ/เพื่อนบ้าน/เจ้าหน้าที่ตำรวจต่อผู้ต้องขัง และโอกาสในการประกอบอาชีพสุจริต มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ

ทรงวุฒิ ชนะภัย (2542, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษภาคกลาง พบว่า ปัจจัยส่วนตัว ได้แก่ อายุ และอาชีพ ปัจจัยทางสังคมและครอบครัว ได้แก่ เพื่อนสนิท การประกอบอาชีพของบิดามารดา และความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา การขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ การรักษาพยาบาลของครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในทัณฑสถานที่ต้องขังในครั้งก่อน ได้แก่ ความคิดถึงครอบครัว ขณะต้องขัง และการปรับตัวในขณะที่ต้องขังครั้งก่อน มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด

มนตรี บุญนาค (2542, บทคัดย่อ) วิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาบ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษภาคกลาง พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่เป็นโสด อายุไม่เกิน 30 ปี มีการศึกษาต่ำไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 66.3 มีรายได้ต่ำไม่เกิน 4,500 บาท และมีลักษณะสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่มีแนวโน้มที่จะทำให้มีพฤติกรรมเสพยาบ้า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ดี คบเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า มีความรู้เรื่องพิษภัยยาบ้าต่อร่างกายน้อย มีความรู้เรื่องการรับโทษตามกฎหมายน้อย และมีลักษณะสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยภายหลังพ้นโทษที่มีแนวโน้มที่จะทำให้มีพฤติกรรมเสพยาบ้า สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่เกิดจากการคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ

วริศรา สิริสุทธิเดชา (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์ ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-40 ปี มีสถานภาพโสด จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ก่อนต้องโทษประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ย 3,001- 6,000 บาท ต่อเดือน และส่วนใหญ่กระทำผิดครั้งแรก โดยปัจจัยภูมิหลังด้านอายุ สถานภาพสมรส และรายได้ก่อนต้องโทษ มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดคดีลักทรัพย์ ปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การคบเพื่อน และสภาพแวดล้อมในชุมชน และปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ค่านิยมของผู้ต้องขัง มีความสัมพันธ์ทางลบกับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดในคดีลักทรัพย์

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สามารถสรุปปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำเป็น 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยโครงสร้างทางสังคม ปัจจัยกระบวนการทางสังคม ในแต่ละปัจจัยประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังแสดงในแผนภาพกรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส

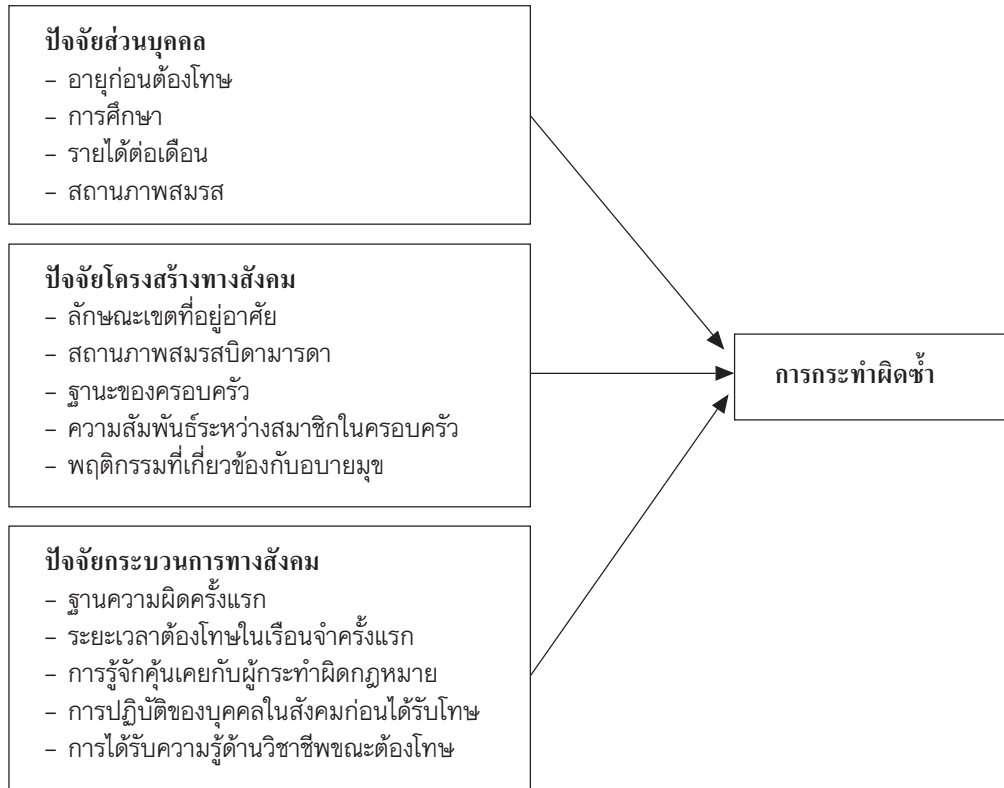
นิยามศัพท์เฉพาะ

การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การที่ผู้ต้องขังซึ่งเคยกระทำผิด และต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกได้กระทำความผิดอีก และการกระทำความผิดครั้งใหม่นั้นศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ซึ่งการกระทำผิดซ้ำอาจมากกว่า 1 ครั้ง

อายุก่อนต้องโทษ หมายถึง อายุก่อนต้องโทษในครั้งแรก

ลักษณะเขตที่อยู่อาศัย หมายถึง บริเวณชุมชนที่พักอาศัยก่อนต้องโทษ ได้แก่ ชุมชนชนบท ย่าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การค้า ห้องแถว ตึกแถว หมู่บ้านจัดสรร แหล่งสลัม และบ้านอยู่อาศัยทั่วไป

ฐานะของครอบครัว หมายถึง ความเป็นอยู่ของครอบครัวผู้ต้องขัง เช่น ยากจนมีหนี้สินมาก ยากจนแต่ไม่มีหนี้สิน พอกินพอใช้/ร่ำรวย

ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว หมายถึง ความเข้าใจกันเป็นอย่างดีของสมาชิกในครอบครัว เอาใจใส่ต่อกัน ให้กำลังใจต่อกันในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจต่อสมาชิกในครอบครัว ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในภารกิจต่าง ๆ ของครอบครัว

พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข หมายถึง การมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน และเที่ยวกลางคืน หลังจากการต้องโทษในครั้งแรก

ฐานความผิดครั้งแรก หมายถึง ข้อกล่าวหาในความผิดทางกฎหมายครั้งแรกของผู้ต้องขัง ซึ่งต้อง

คำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก

ระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรก หมายถึง ระยะเวลาจริงซึ่งผู้ต้องขังเคยถูกขังอยู่ในเรือนจำ

การรู้จักคุ้นเคยกับผู้กระทำผิดกฎหมาย หมายถึง การรู้จักคุ้นเคยกับผู้ประกอบอาชีพทุจริต ผู้ที่เคยฆ่าคน นักเลงหรือผู้มีอิทธิพล และนักการพนัน

การได้รับความรู้ในวิชาชีพ หมายถึง การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพต่าง ๆ ในเรือนจำ

วิธีการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส (ทั้งหญิงและชาย) ที่ต้องโทษอยู่ ณ วันที่ 11 สิงหาคม 2548 ซึ่งมีจำนวนผู้ต้องขังทั้งสิ้น 771 คน คำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 265 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.3 ของประชากร ทำการสุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ

(Systematic Random Sampling) โดยการเลือกผู้ต้องขังจากลำดับรายชื่อที่ลงทะเบียนไว้ในเรือนจำ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ซึ่งสร้างจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเครื่องมือไปตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) โดยการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญทางกระบวนการยุติธรรมและกรมราชทัณฑ์ จำนวน 5 ท่าน หลังจากปรับปรุงแล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่เหลือ เพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Internal consistency method) แบบครอนบาค อัลฟา (Cronbach's Alpha) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและแบบวัดการปฏิบัติของบุคคลในสังคมก่อนที่จะได้รับโทษเท่ากับ 0.94 และ 0.70 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของเรือนจำจังหวัดนราธิวาสที่ผ่านการอบรมแล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในเดือนมกราคม 2549

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาส ได้ผลการศึกษาดังนี้ คือ

ปัจจัยส่วนบุคคลและลักษณะต่าง ๆ ของผู้ต้องขัง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ต้องขัง ร้อยละ 97.0 เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.9 มีอายุก่อนต้องโทษ 20 - 29 ปี โดยเฉลี่ยมีอายุก่อนต้องโทษ 25.9 ปี อายุปัจจุบันของผู้ต้องขัง พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.5 มีอายุ 20 - 39 ปี โดยเฉลี่ยปัจจุบันมีอายุ 31.8 ปี ส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.6 นับถือศาสนาอิสลาม มีสถานภาพสมรส โสด ร้อยละ 49.8 คู่ ร้อยละ 30.6 หม้าย/หย่า/แยก ร้อยละ 19.6 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 33.6

มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 30.6 และมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 24.1 อาชีพที่ทำก่อนต้องโทษ พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.8 ประกอบอาชีพรับจ้าง ในเรื่องรายได้นั้นพบว่า ส่วนมาก ร้อยละ 40.8 มีรายได้ต่อเดือน 3,000 - 4,999 บาท ร้อยละ 30.9 มีรายได้ 5,000 - 9,999 บาท โดยเฉลี่ยมีรายได้ 5,201 บาท

ปัจจัยโครงสร้างทางสังคม พบว่า ผู้ต้องขังอยู่อาศัยในชนบท ร้อยละ 58.8 รองลงมา ร้อยละ 19.6, 11.7, 5.3 และ 4.6 อยู่ในเขตย่านการค้า ห้างแถว ตึกแถว เขตหมู่บ้านจัดสรร/แฟลต แห่หลังล้ม และบ้านทั่วไปตามลำดับ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.5 มีฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวพอกินพอใช้ ร้อยละ 46.4 พักอาศัยกับบิดามารดา และร้อยละ 26.4 พักอาศัยกับสามีหรือภรรยา บิดามารดาของผู้ต้องขังมีสถานภาพการสมรสคู่ ร้อยละ 46.8 หม้าย/หย่า/แยก ร้อยละ 43.4 และเสียชีวิตทั้งคู่ ร้อยละ 9.8 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวของผู้ต้องขัง พบว่า ส่วนมาก ร้อยละ 59.6 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 22.3 และ 18.1 อยู่ในระดับดี และต่ำ ตามลำดับ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.7 มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข (สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เสพยาเสพติด เล่นการพนัน และเที่ยวบาร์ ไนต์คลับ สถานเริงรมย์ต่าง ๆ หรือเที่ยวเตร่กลางคืน)

ปัจจัยกระบวนการทางสังคม ในเรื่องฐานความผิดครั้งแรก พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ร้อยละ 60.0 มีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รองลงมา ร้อยละ 27.2 และ 12.8 มีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ตามลำดับ สาเหตุการต้องโทษจำคุกครั้งแรก พบว่า ส่วนมาก ร้อยละ 40.4 และ 34.3 เกิดจากการคบเพื่อนไม่ดี ถูกเพื่อนชักชวน และรายได้ไม่พอใช้ตามลำดับ ระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรกนั้น พบว่า ส่วนมากร้อยละ 45.3 ต้องโทษน้อยกว่า 3 ปี รองลงมา ร้อยละ 24.2, 16.6 และ 14.0 ต้องโทษ 3 - 5 ปี 6 - 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ตามลำดับ โดยเฉลี่ยต้องโทษครั้งแรกนาน 5.4 ปี ส่วนใหญ่ 87.2 เป็นผู้ที่มีความรู้จักคุ้นเคยกับผู้กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งส่วนมาก ร้อยละ 55.1 รู้จักอยู่ในเกณฑ์ต่ำ รองลงมา ร้อยละ 28.3 และ 3.8 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และมาก

โดยลำดับ ผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.8 ได้รับการปฏิบัติจากบุคคลรอบข้างในสังคมก่อนได้รับโทษในระดับปานกลาง ขณะได้รับโทษต้องขังนั้น ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.9 ได้รับความรู้ในวิชาชีพ สิ่งที่ต้องขังต้องการเมื่อได้รับการปลดปล่อย พบว่า ร้อยละ 37.7 ต้องการมีงานทำเป็นหลักแหล่ง ร้อยละ 24.5 ต้องการให้รัฐช่วยเหลือโดยการสงเคราะห์ภายหลังปลดปล่อย ร้อยละ 20.4 ต้องการให้ญาติพี่น้องให้อภัย และร้อยละ 17.0 ต้องการการยอมรับจากสังคม

ลักษณะการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง พบว่า ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนราธิวาสร้อยละ 55.5 เป็นผู้ต้องขังที่กระทำผิดครั้งแรก ร้อยละ 44.5 เป็นผู้ที่กระทำผิดซ้ำ โดยในกลุ่มผู้กระทำผิดซ้ำนั้น ส่วนมาก ร้อยละ 49.1 มีระยะเวลาในการต้องโทษครั้งสุดท้าย นานน้อยกว่า 3 ปี รองลงมา ร้อยละ 26.3, 15.3 และ 9.3 นาน 3 - 5 ปี 6 - 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ตามลำดับ โดยเฉลี่ยต้องโทษซ้ำ (ครั้งล่าสุด) นาน 4.5 ปี ส่วนมากร้อยละ 55.1 มีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รองลงมา ร้อยละ 34.7 และ 10.2 มีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ตามลำดับ

สาเหตุการต้องโทษจำคุกซ้ำ พบว่า ส่วนมาก ร้อยละ 44.9 และ 27.1 เกิดจากรายได้ไม่พอใช้ และการคบเพื่อนไม่ดี ถูกเพื่อนชักชวน ตามลำดับ

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุก่อนต้องโทษ การศึกษา รายได้ ปัจจัยโครงสร้างทางสังคม ได้แก่ ลักษณะเขตที่อยู่อาศัย พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข ปัจจัยกระบวนการทางสังคม ได้แก่ ระยะเวลาต้องโทษ ในเรือนจำครั้งแรก และการได้รับความรู้ในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง (P-value < .05) ดังแสดงในตาราง 1

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่า ในการกระทำ ความผิด ไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดในครั้งแรกหรือ การกระทำความผิดซ้ำ ส่วนมากเป็นความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีปัญหาเรื่องยาเสพติดได้เป็น ปัญหาที่สำคัญในระดับชาติ มีการกวาดล้างขบวนการ ยาเสพติด ตลอดจนผู้ซื้อขายอย่างจริงจัง ดังนั้น จึง ทำให้มีผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจำนวนมาก

ตาราง 1 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

ปัจจัย	n	ร้อยละการกระทำผิด	
		ครั้งแรก	ซ้ำ
ปัจจัยส่วนบุคคล			
อายุก่อนต้องโทษ	265		
น้อยกว่า 20 ปี	52	32.7	67.3
20 - 29 ปี	135	56.3	43.7
30 - 39 ปี	62	69.4	30.6
40 - 49 ปี	15	66.7	33.3
ตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป	1	100.0	-
	$\chi^2 = 17.363$	df = 4	P-value = .002
การศึกษา	265		
ไม่ได้เรียน	25	32.0	68.0
ประถมศึกษา	89	47.2	52.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	81	56.8	43.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	64	71.9	28.1
อนุปริญญาหรือสูงกว่า	6	83.3	16.7
	$\chi^2 = 16.961$	df = 4	P-value = .002

ตาราง 1 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง (ต่อ)

ปัจจัย	n	ร้อยละการกระทำผิด	
		ครั้งแรก	ซ้ำ
รายได้ (บาท/เดือน)	265		
ไม่มีรายได้	18	77.8	22.2
น้อยกว่า 3,000 บาท	33	51.5	48.5
3,000 - 4,999 บาท	108	44.4	55.6
5,000 - 9,999 บาท	82	59.8	40.2
ตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป	24	79.2	20.8
	$\chi^2 = 15.216$	df = 4	P-value = .004
สถานภาพสมรส	265		
โสด	132	54.5	45.5
คู่	81	61.7	38.3
หม้าย / หย่า / แยก	52	48.1	51.9
	$\chi^2 = 2.481$	df = 2	P-value = .289
ลักษณะเขตที่อยู่อาศัย	265		
ชนบท	156	62.2	37.8
ย่านการค้า ห้างแถว ดึกแถว	52	48.1	51.9
หมู่บ้านจัดสรร/แฟลต/บ้านอยู่อาศัย	43	39.5	60.5
แหล่งสลัม	14	57.1	42.9
	$\chi^2 = 18.963$	df = 4	P-value = .001
สถานภาพสมรสบิดามารดา	265		
คู่	124	58.1	41.9
หม้าย/หย่า/แยก	115	54.8	45.2
เสียชีวิตทั้งคู่	26	46.2	53.8
	$\chi^2 = 1.273$	df = 2	P-value = .529
ฐานะของครอบครัว	265		
ยากจนมีหนี้สินมาก	25	60.0	40.0
ยากจนแต่ไม่มีหนี้สิน	48	45.8	54.2
พอกินพอใช้/ร่ำรวย	192	57.3	42.7
	$\chi^2 = 2.270$	df = 2	P-value = .321
ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว	265		
ระดับต่ำ (1 - 35 คะแนน)	48	47.9	52.1
ระดับปานกลาง (36 - 48 คะแนน)	158	53.8	46.2
ระดับดี (49 - 60 คะแนน)	59	66.1	33.9
	$\chi^2 = 3.988$	df = 2	P-value = .136
พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข	265		
ไม่มี	14	50.0	50.0
มี 1 - 2 อย่าง	120	66.7	33.3
มีตั้งแต่ 3 อย่างขึ้นไป	131	45.8	54.2
	$\chi^2 = 11.218$	df = 2	P-value = .004

ตาราง 1 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง (ต่อ)

ปัจจัย	n	ร้อยละการกระทำผิด	
		ครั้งแรก	ซ้ำ
ปัจจัยกระบวนการทางสังคม			
ฐานความผิดครั้งแรก	265		
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	159	51.1	45.9
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	72	52.8	47.2
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย	34	67.6	32.4
	$\chi^2 = 2.375$	df = 2	P-value = .305
ระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรก			
น้อยกว่า 3 ปี	265		
น้อยกว่า 3 ปี	120	26.7	73.3
3 - 5 ปี	64	70.3	29.7
6 - 10 ปี	44	81.8	18.2
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	37	91.9	8.1
	$\chi^2 = 78.251$	df = 3	P-value = .000
การรู้จักคุ้นเคยกับผู้กระทำผิดกฎหมาย			
ไม่มี (0 คะแนน)	265		
ไม่มี (0 คะแนน)	34	52.9	47.1
ต่ำ (1 - 4 คะแนน)	146	60.3	39.7
ปานกลาง (5 - 8 คะแนน)	75	49.3	50.7
มาก (9 - 12 คะแนน)	10	40.0	60.0
	$\chi^2 = 3.564$	df = 3	P-value = .312
การปฏิบัติของบุคคลในสังคมก่อนได้รับโทษ			
ระดับต่ำ (1 - 14 คะแนน)	265		
ระดับต่ำ (1 - 14 คะแนน)	38	50.0	50.0
ระดับปานกลาง (15 - 20 คะแนน)	198	55.1	44.9
ระดับดี (21 - 25 คะแนน)	29	65.5	34.5
	$\chi^2 = 1.660$	df = 2	P-value = .436
การได้รับความรู้ในวิชาชีพ			
ได้รับ	265		
ได้รับ	233	57.9	42.1
ไม่ได้รับ	32	37.5	62.5
	$\chi^2 = 4.759$	df = 1	P-value = .029

ซึ่งผู้กระทำผิดดังกล่าวในเรื่องยาเสพติด มักเกิดจากการคบเพื่อนไม่ดี ถูกเพื่อนชักชวน และรายได้ไม่ดี อีกทั้งส่วนใหญ่ของผู้ต้องขัง (ร้อยละ 94.7) มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข ที่เป็นสิ่งสนับสนุนในการใช้ยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ในกรณีของผู้กระทำผิดซ้ำ ส่วนมากเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้ ผู้ต้องขังที่เสพยาเสพติดที่ถูกจับกุมและต้องโทษในเรือนจำ แม้ว่ามีโอกาสได้รับการบำบัดรักษาให้เลิกเสพยาเสพติด เมื่อพ้นโทษและมีได้รับการบำบัดรักษาอย่าง

ต่อเนื่อง อีกทั้ง ถ้าผู้ต้องขังเหล่านี้มีจิตใจที่ไม่เข้มแข็ง หรือไม่มีความตั้งใจที่จะเลิกยาเสพติดอย่างจริงจัง ก็จะมีแนวโน้มกลับไปมีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก เพื่อหาความสุขเพียงชั่วครู่ชั่วยามจากการเสพยาเสพติด ฉะนั้น จึงมีผู้ต้องขังจำนวนมากที่กระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุก่อนต้องโทษ การศึกษา รายได้ ปัจจัยโครงสร้างทางสังคม ได้แก่ ลักษณะเขตที่อยู่อาศัย พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข

ปัจจัยกระบวนการทางสังคม ได้แก่ ระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรก และการได้รับความรู้ในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ($P\text{-value} < .05$) โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมีเหตุผลสนับสนุนในแต่ละตัวแปร ดังนี้

2.1 อายุก่อนต้องโทษ (ซึ่งหมายถึงอายุก่อนต้องโทษในครั้งแรก) พบว่า ผู้ต้องขังที่อายุน้อยกว่า 20 ปี มีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุดคือ ร้อยละ 67.3 รองลงมาจะเป็นผู้ที่มีอายุเพิ่มมากขึ้นคือ อายุ 20 - 29 ปี 40 - 49 ปี และ 30 - 39 ปี พบร้อยละ 43.7, 33.3 และ 30.6 ตามลำดับ ทั้งนี้ อายุเป็นตัวส่งเสริมการมีวุฒิภาวะของคน ผู้ที่มีอายุมากขึ้นก็จะมีวุฒิภาวะที่ดีกว่า ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ความรับผิดชอบชั่วดีก็จะมากกว่า โอกาสที่จะหวนกลับมากระทำความผิดซ้ำก็น้อยกว่า นอกจากนี้ การตัดสินใจหรือคิดขยับยั้งพฤติกรรมบางอย่างก็ค่อนข้างน้อยในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย บางครั้งอาจตัดสินใจประพฤติดนในทางที่ผิด ดังนั้น อายุก่อนต้องโทษจึงมีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดซ้ำ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ วัชรวิศา ศิริสุทธิเดชา (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดกรณีลักทรัพย์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์ ทรงวุฒิ ชนะภัย (2542, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด ภัทรพร วงษ์ไทย (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง พบว่า อายุมีผลต่อการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง สาวิตรี ไพฑูรย์ (2533, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี พบว่า อายุ มีอิทธิพลนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี วีระชัย กรานคำยี่ (2524, 105) ศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี และทัณฑสถานกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุ มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ต้องขังที่ไม่ได้ผ่านประสบการณ์การเรียนรู้นี้ในโรงเรียนอย่างเป็นทางการมีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด ร้อยละ 68.0 รอง

ลงมาเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และอนุปริญญาหรือสูงกว่า พบร้อยละ 52.8, 43.2, 28.1 และ 16.7 ตามลำดับ ทั้งนี้การศึกษาเป็นปัจจัยช่วยให้บุคคลมีความรู้ ความรับผิดชอบ แยกแยะได้ว่าสิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดี ไม่ควรกระทำ ผู้ที่ไม่มีการศึกษา หรือการศึกษาต่ำ ก็จะสามารถที่จะแยกแยะว่าสิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดี ไม่ควรกระทำ ได้น้อยกว่าผู้มีการศึกษาสูงกว่า จึงมีโอกาสกระทำความผิดซ้ำได้มากกว่า ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทรพร วงษ์ไทย (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง พบว่า ระดับการศึกษามีผลต่อการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง สาวิตรี ไพฑูรย์ (2533, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี พบว่า ระดับการศึกษามีอิทธิพลนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี

2.3 รายได้ พบว่า ผู้มีรายได้ 3,000 - 4,999 บาท มีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด โดยผู้ที่มีรายได้น้อย และมากกว่ารายได้นี้ดังกล่าว ก็จะมีการกระทำความผิดซ้ำน้อยกว่า ทั้งนี้ การมีรายได้ที่ไม่เหมาะสมไม่พอเพียงต่อการดำรงชีพของบุคคล จะทำให้บุคคลนั้น ๆ ต้องดิ้นรนหาทางเอาตัวรอดต่อการดำรงชีพ ในกลุ่มผู้เคยกระทำผิด เคยถูกต้องขังก็เช่นกัน ก็ต้องดิ้นรนหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว การกลับไปกระทำความผิดซ้ำก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการหารายได้ นอกจากนี้ จากสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่มักจะมองว่าผู้ที่เคยต้องโทษจำคุก เป็นบุคคลที่ชั่วร้ายและถูกเหยียดหยามว่าเป็นคนชั่วร้าย เลื่อมใสกับการตีตราปิดป้ายว่า บุคคลเหล่านี้ไม่เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม มีผลให้โอกาสที่จะประกอบอาชีพสุจริต หรือการดำเนินชีวิตแบบบุคคลทั่วไปถูกปิดกั้นลงเพราะการที่สังคมไม่ยอมรับ ทำให้เขากลายเป็นคนตกงานยากไร้ ขัดสน ไม่มีรายได้ จึงหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำขึ้นอีก ดังนั้น รายได้จึงมีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ วัชรวิศา ศิริสุทธิเดชา (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการ

กระทำผิดกรณีลักทรัพย์ พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์ ภัทรพร วงษ์ไทย (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง พบว่า รายได้มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ลักษณะเขตที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้ต้องขังที่มีที่อยู่อาศัยในเขตชนบท มีการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ที่มีที่อยู่ในเมือง (ย่านการค้า ห้องแถว ตึกแถว หมู่บ้านจัดสรร/แฟลต แหล่งสลัม และบ้านอยู่อาศัย) ทั้งนี้เนื่องจากในพื้นที่ในเมืองดังกล่าวมีสิ่งยั่วยุต่าง ๆ มากมาย อาทิ แหล่งบันเทิง แหล่งการพนัน การซื้อขายของมีนเมาต่าง ๆ ก็ซื้อได้ง่ายกว่า ค่าครองชีพก็สูงกว่า ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดการกระทำผิดซ้ำได้มากขึ้น ต่างจากพื้นที่ในเขตชนบท สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจะน้อยกว่า ดังนั้น ลักษณะเขตที่อยู่อาศัย จึงมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังสอดคล้องกับการศึกษาของวีระชัย กรานคำยี่ (2524, 105) ที่ศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี และทัณฑสถานกรุงเทพ พบว่า บริเวณที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข พบว่า ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข (ซึ่งได้แก่ การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การเสพยาเสพติด การเล่นเกมการพนัน และการเที่ยวเตร่กลางคืน) ตั้งแต่ 3 อย่างขึ้นไป มีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด คือ ร้อยละ 54.2 รองลงมาคือ ร้อยละ 50.0 ในกลุ่มที่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข และมี 1 - 2 อย่าง ร้อยละ 50.0 และ 33.3 ตามลำดับ โดยพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขเป็นหนทางนำไปสู่ความเสื่อม เป็นหนทางชักนำไปสู่การกระทำผิดได้ง่าย ทั้งนี้ เนื่องจากการดื่มสุรา การเสพยาเสพติดให้โทษ ทำให้ขาดสติ ขาดการยับยั้งชั่งใจ ไม่สามารถรับรู้รับผิดชอบชั่วดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่สามารถควบคุมตนเองได้เมื่ออยู่ในอาการมึนเมา อีกทั้งทำให้จิตใจอีกเหิม ก่อให้เกิดการกระทำผิดได้ง่าย การเล่นเกมการพนัน การเที่ยวเตร่ยามค่ำคืน ก็เป็นอีกหนทาง

หนึ่งทีนำไปสู่หนทางการกระทำผิดจำเป็นต้องใช้จ่ายมาก เมื่อรายได้ไม่พอใช้จ่าย ก็จะนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ สังคมการพนัน การเที่ยวเตร่กลางคืน ก็อาจทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทหรือการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายขึ้น เป็นเหตุให้เกิดการกระทำผิดซ้ำได้มากขึ้น ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทรพร วงษ์ไทย (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง พบว่า การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การเสพยาเสพติด มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 ระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรก พบว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรกน้อย มีการกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรกมาก ทั้งนี้ หากพิจารณาตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ในเรื่องการฟื้นฟูแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล หรือให้ปรับตัวเป็นคนดีของสังคม เป็นเรื่องที่ไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้ในระยะเวลาอันสั้น แม้ว่ากรมราชทัณฑ์จะมีการให้การศึกษาด้านสามัญและวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพสุจริตได้เมื่อพ้นโทษตลอดจนมีการอบรมสั่งสอน ชัดเกล้าทางด้านศีลธรรมตลอดระยะเวลาที่ต้องโทษก็ตาม ซึ่งในการขัดเกล้าบุคคลดังกล่าว ต้องใช้เวลาพอสมควรถึงจะได้ผลดี นอกจากนี้ ผู้ที่ได้รับการต้องโทษนาน โอกาสที่จะออกจากเรือนจำไปกระทำผิดอีก ก็มีน้อยกว่าผู้ที่ได้รับโทษในเรือนจำเป็นเวลานาน ผู้ต้องโทษเป็นเวลานานจึงมีโอกาสกระทำผิดและหวนกลับสู่เรือนจำได้มากกว่า ดังนั้น ระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำครั้งแรก จึงมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ วีระชัย กรานคำยี่ (2524, 105) ศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี และทัณฑสถานกรุงเทพ พบว่า ผู้ต้องขังที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำครั้งแรกในระยะเวลาสั้น จะกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ต้องขังที่ต้องโทษในเรือนจำครั้งแรกในระยะเวลาที่นานกว่า

2.7 การได้รับความรู้ในวิชาชีพ พบว่า ผู้ที่ไม่ได้รับความรู้ในวิชาชีพมีการกระทำผิดซ้ำถึงร้อยละ 62.5 ส่วนผู้ได้รับความรู้ในวิชาชีพมีการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่า คือร้อยละ 42.1 ทั้งนี้ การมีความรู้ในวิชาชีพช่วยให้ผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษออกไปสามารถที่จะมีความรู้ไปทำงานหาเลี้ยงตนเองหรือครอบครัวได้ จะได้ไม่ต้องไปหาเลี้ยงชีพโดยการลักทรัพย์ หรือกระทำความผิดกฎหมายต่าง ๆ เช่น ขยายยาเสพติด รับจ้างทำร้ายบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้น การได้รับความรู้ในวิชาชีพจึงมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

3. มีปัจจัยบางตัวที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ ที่น่าสนใจคือ ฐานความผิดครั้งแรก (ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย) ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก ที่ผ่านมารัฐบาลได้ให้ความสำคัญ และเอาจริงเอาจังกับการปราบปรามยาเสพติด ซึ่งความผิดดังกล่าวก็จะไปเชื่อมโยงกับความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินได้ การกระทำผิดซ้ำในเรื่องดังกล่าวก็จะลดลง นอกจากนี้ รัฐบาลก็ได้มีกรดูแลให้การบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดที่เป็นระบบ ทำให้ผู้ติดยามีโอกาสหาย และไม่หวนกลับไปเสพยาได้เพิ่มมากขึ้น ในกรณีความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ระยะเวลาในการรับโทษส่วนใหญ่ก็จะยาวนาน โอกาสที่จะออกไปกระทำความผิดซ้ำก็น้อย ดังนั้น ฐานความผิดครั้งแรก จึงไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การกระทำผิดซ้ำส่วนมากจะเป็นการกระทำผิดซ้ำในครั้งที่ 2 โดยส่วนมากเป็นฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากรายได้ไม่พอใช้ และการคบเพื่อนไม่ดี ถูกเพื่อนชักชวน ดังนั้น เมื่อพิจารณาการแก้ปัญหาในการกระทำความผิดซ้ำ รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการแก้ไข ปัญหาเรื่องยาเสพติด และการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้

2. จากการศึกษาพบว่าผู้ต้องขังที่อายุน้อยกว่า 20 ปี และกลุ่มผู้ต้องขังที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด ดังนั้นเรือนจำจึงควรให้ความ

สำคัญและหาแนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ที่กระทำความผิดที่มีอายุน้อยเป็นพิเศษ โดยการจัดโปรแกรมฟื้นฟูและพัฒนาพฤติกรรม และจัดให้ผู้ต้องขังมีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เพื่อให้มีความรู้ ความรับผิดชอบ ตลอดจนมีวิชาชีพที่เหมาะสม

3. จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขัง โดยพบว่าผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขตั้งแต่ 3 อย่างขึ้นไป มีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด ดังนั้น เรือนจำควรใช้หลักศาสนาทำให้ผู้ต้องขังลดหรือเลิกอบายมุขที่เคยเกี่ยวข้อง

4. เรือนจำควรจัดระบบการฝึกวิชาชีพให้เหมาะสม สอดคล้องกับความถนัดและความสามารถของผู้ต้องขัง ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ให้ผู้ต้องขังสามารถไปประกอบอาชีพที่สุจริตได้หลังจากการถูกปลดปล่อยจากเรือนจำ

5. เรือนจำควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขัง โดยการอบรมทักษะการอยู่ร่วมกับสังคมหลังพ้นโทษ และกรมราชทัณฑ์ควรมีหน่วยงานในการติดตามดูแล ช่วยเหลือและให้การสงเคราะห์ผู้ต้องขังหลังปล่อยตัว ให้สามารถประกอบอาชีพและปรับตัวได้ เพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ

เอกสารอ้างอิง

กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์. “บทสรุปสำหรับผู้บริหาร” (ออนไลน์) มีที่: <http://plan.correct.go.th/report47.doc> (30 กันยายน 2548).

ทรงวุฒิชัย ชนะภัย. (2542). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังใน ทัณฑสถานบำบัดพิเศษภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์-มหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

นัทธี จิตสว่าง. (2546). ทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.

ประวุฒิชัย อารศิริ. (2532). การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง. วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและ

- งานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
 ประหยัด พวงจำปา. (2537). ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการ
 กระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมประพฤติ. วิทยานิพนธ์
 สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตร-
 ศาสตร์.
- ประเสริฐ เมฆมณี. (2523). หลักทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพฯ:
 พิชการพิมพ์.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2531). อาชญวิทยาและทัณฑ์วิทยา.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พลประสิทธิ์ ฤทธิ์รักษา และนคร พจนนรพงษ์. (2527).
 ประมวลกฎหมายอาญาลับประยุक्त. (พิมพ์ครั้งที่
 3). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ภัทรพร วงษ์ไทย. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิด
 ซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง.
 วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 อาชญวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มนตรี บุณนาค. (2542). วิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ
 ในคดีเสพยาบ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขัง ใน
 ทัณฑสถานบำบัดพิเศษภาคกลาง. วิทยานิพนธ์
 สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยา
 และงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 มหิดล.
- วริศรา ศิริสุทธิเดชา. (2546). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการ
 กระทำผิดกรณีลักทรัพย์ : กรณีเรือนจำพิเศษ
 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหา-
 บัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์.
- วีระชัย กรานคำยี่. (2524). การกระทำผิดซ้ำผู้ต้องขังใน
 เรือนจำบางขวาง. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหา-
 บัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สาวิตรี ไพฑูรย์. (2533). ปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำผิดซ้ำ
 ของสตรี. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษย-
 วิทยา มหาบัณฑิต (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์.
- สุภาพ ทองรัตน์. (2531). การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำ
 ผิดซ้ำของผู้ต้องขังวัยหนุ่ม. วิทยานิพนธ์ สังคม-
 ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 มหิดล.
- โสภาค ซิลมันน์. (2537). อาชญกรรม : ปัญหาที่ควรแก้ไข
 ในสังคมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.